

πάπας

πάπας, ο, ουσ. [<μτγν. πάπας <ιταλ. papa <αρχ. πάππας], ο αρχηγός της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, ο ποντίφικας·

- *έπιασε τον πάπα απ' τ' αρχίδια!* νομίζει ότι έκανε ή ότι κατάφερε κάτι σπουδαίο: «αγόρασε κι αυτός έν' αυτοκινητάκι και νομίζει πως έπιασε τον πάπα απ' τ' αρχίδια!» βλ. και λ. αρχίδι·

- *έπιασε τον πάπα απ' τα γένια!* καυχείται πως έχει κάνει κάτι αξιόλογο ή σπουδαίο, χωρίς πραγματικά να το έχει κάνει: «όλο τ' απόγευμα μας έλεγε πως τα 'χει φτιάξει με την κόρη του τάδε εφοπλιστή, αλλά αποδείχτηκε πως έπιασε τον πάπα απ' τα γένια!». Από το ότι ο πάπας, όπως είναι γνωστό, δεν έχει γένια, άρα ο άνθρωπος που ισχυρίζεται πως τον έπιασε από τα γένια λέει ψέματα·

- *έχει το αλάθητο του πάπα, α.* λέει ή κάνει πάντα το σωστό: «όλοι παίρνουν τη γνώμη του, γιατί έχει το αλάθητο του πάπα». **β.** συνηθως λέγεται με ειρωνική διάθεση προτάσσοντας της φρ. *το ναι μωρέ ή το σιγά μωρέ:* «ό,τι λέει ο τάδε είναι σωστό. -Ναι μωρέ, έχει το αλάθητο του πάπα». Αναφορά στο δόγμα της καθολικής εκκλησίας, σύμφωνα με το οποίο ο πάπας είναι αλάθητος, όταν μιλάει για δογματικά ή ηθικά ζητήματα·

- *καλά, ποιος είσαι, ο γκραν πάπας!* **α.** ειρωνική παρατήρηση σε άτομο που επιμένει πως τα πράγματα είναι ή θα γίνουν σίγουρα έτσι όπως τα λέει: «να δείτε που μέσα σε λίγο καιρό θα 'ρθει και θα ζητήσει συγνώμη. -Καλά, ποιος είσαι, ο γκραν πάπας!». **β.** θαυμαστική παρατήρηση σε άτομο, όταν τα πράγματα γίνονται έτσι ακριβώς όπως τα έχει προβλέψει: «είδατε που μέσα σε λίγο καιρό ήρθε και ζήτησε συγνώμη; -Καλά, ποιος είσαι, ο γκραν πάπας!». Πολλές φορές, μετά το ρήμα της φρ. ακολουθεί το *ρε παιδάκι μου*. Αναφορά στο αλάθητο του πάπα·

- *κρατάει τον πάπα απ' τ' αρχίδια!* βλ. φρ. *έπιασε τον πάπα απ' τ' αρχίδια(!)*·

- *κρατάει τον πάπα απ' τα γένια!* βλ. φρ. *έπιασε τον πάπα απ' τα γένια(!)*·

- *μην το πεις ούτε στον γκραν πάπα ή μην το πεις ούτε στους γκραν πάπα ή μην το πεις ούτε του γκραν πάπα*, βλ. συνηθέστ. *μην το πεις ούτε στον παπά*, λ. παπάς·

- *ούτε ο γκραν πάπας να το πει (ενν. το κάνω ή δεν το κάνω)*, έχω πάρει τελεσίδικα την απόφασή μου, θετική ή αρνητική, αδιαφορώντας για τις κυρώσεις που μπορεί να έχω: «ούτε ο γκραν πάπας να το πει, εγώ δεν τον ξανακάνω παρέα». Αναφορά στον πάπα που, ως αρχηγός της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, συγκεντρώνει μεγάλη εξουσία (όχι μόνο θρησκευτική αλλά και κοσμική)·

- *ούτε τον γκραν πάπα να 'χει θείο (γνωστό) δεν...*, κατηγορηματική άρνηση για βοήθεια ή για κάποια παροχή σε κάποιον: «ούτε τον γκραν πάπα να 'χει θείο, δε θα του παραχωρήσω τη θέση μου || ούτε τον γκραν πάπα να 'χει θείο δεν τον παίρνω στη δουλειά μου»·